

แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน ในวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ :
กรณีศึกษาศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน โรงพยาบาล พุทธชินราช
พิษณุโลก
กัณฑ์พัฒน์ อนุศักดิ์เสถียร

**The House-Tree-Person Test for adolescents facing unwanted pregnancy: a case study at
the Teen Center, Hospital Buddhachinaraj Phitsanulok, Thailand.**

Kantabhat ANUSAKSATHIEN

¹ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000

¹Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, Naresuan University,

*Corresponding author. E-mail : kantabhata@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการใช้แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน กับวัยรุ่นหญิงจำนวน 18 คน อายุ 14-19 ปี ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ที่มาขอรับบริการคำปรึกษาที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน โรงพยาบาล พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กระทำโดยการวาดรูปด้วยดินสอ ลงในกระดาษขาวขนาด 7 x 8 ½ นิ้ว ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาในการวาดภาพ บ้าน ต้นไม้ และบุคคล ตามที่ต้องการ วาดรูปที่ละรูป หลังจากนั้นจะมีการอธิบายเพิ่มเติมหลังจากการเสร็จสิ้นการวาด การเก็บข้อมูล โดยส่วนหนึ่งเป็นการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจากการซักถาม และส่วนที่สอง เป็นส่วนของการใช้แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน ต้นไม้ ร่วมกับการสอบถาม และการอธิบายภาพวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อบ่งชี้บางอย่างเชิงสัญลักษณ์ที่พบในแบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน กับกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผลการวิจัยจากแบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน สามารถประเมินและสรุปการวาดภาพออกได้เป็น 2 ส่วน : ส่วนแรก พบสิ่งที่วาดเหมือนกันในเกือบทุกรายกรณีศึกษาที่เป็นข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์คือ ภาพวาดตั้งอยู่กลางกระดาษ วาดด้วยเส้นบาง ลักษณะเส้นไม่สม่ำเสมอ และย่ำเส้นในการวาด รูปที่วาดขาดรายละเอียด ในการวาดภาพ “บ้าน” จะวาดประตูปิด การวาดบ้านจะเน้นการวาดหลังคาและหน้าต่าง รายละเอียดในภาพน้อย ในภาพ “ต้นไม้” จะมีรูไม้หรือโพรงไม้ และภาพไม้ให้รายละเอียด ส่วนวาดภาพ “คน” โดยส่วนใหญ่จะวาดเป็นเพศเดียวกับผู้วาด โดยภาพที่วาดจะมีอายุน้อยกว่าความเป็นจริง และพบว่ารูปคนที่วาดจะซ่อนมือไว้ข้างหลังหรือล้วงกระเป๋า นอกจากนี้พบว่าภาพวาดจะเน้นตาดำ และแสดงลักษณะตรงตามเพศได้ แต่จะไม่วาดภาพที่เน้นลักษณะทางเพศในขั้นที่สอง เช่นอกหรือสะโพกแบบผู้ใหญ่ ส่วนที่สอง เราพบรายละเอียดต่างๆที่ไม่เหมือนกันของผู้รับการทดสอบ ที่จัดเป็นรายละเอียดส่วนน้อยที่มีข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ เช่น มีแนวโน้มวาดภาพไปทางด้านซ้ายและด้านล่างของภาพ ภาพที่วาดมีขนาดเล็กและขาดรายละเอียด ในภาพ “บ้าน” มีการวาดทางเข้าบ้าน และรั้ว และพบว่ามีขนาดเล็กภาพ “ต้นไม้” จะมีการวาดเห็นราก และมีการหนุมกระดาษในการวาดรูปต้นไม้ ในส่วนการวาดภาพ “คน” พบว่าภาพคนมีขนาดของหัวใหญ่กว่าตัว ภาพมีขนาดเล็ก วาดมือสั้น นิ้วไม่ครบ มีการวาดกระเป๋าที่หน้าอก และกระดุมเพิ่มเติมสรุปได้ว่า แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน ในวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ พบว่ามีลักษณะข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ ทางจิตวิทยาที่คล้ายคลึงกันหลายอย่าง ซึ่งบ่งชี้ว่า แบบทดสอบ บ้าน-ต้นไม้-คน สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจวัยรุ่นที่มีครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้

คำสำคัญ: แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน, การวาดรูป, วัยรุ่น, การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์, ลักษณะทางจิตวิทยา

Abstract

The purpose of the study was to analyze the House - Tree - Person Test (HTP) of 18 female adolescents (ages 14 - 19) at the teen center, Buddhachinaraj Hospital to determine any common psychological characteristics specific to their unwanted pregnancies. Purposive sampling was used by collecting general information from personal interviews with the adolescents and asking clarifying questions about the drawings during the test. Participants were instructed to draw a house, tree and person they wanted to draw using a pencil on three, 7 x 8 1/2 inch pieces of white paper. After each drawing some questions were asked about the drawings. Symbolic indications of the drawings of a house, tree and person were studied. Research results of the drawing test can be divided into two groups. The first group drew similar drawings in almost every case. The majority of the persons were drawn in the center of the paper with thin, double lines, and, an overall lack of details. The house drawings had few details, with more details in the windows and roofs with most doors closed. The trees most often had holes or hollows in them that were empty. The persons drawn were always the same sex as the subject with hands hidden or only partially sketched, reflective of them as younger persons looking more like girls than women, with long hair, and, the eyes were more detailed with shading than any other feature. Analysis of a second, smaller group of the subjects revealed different details like drawing to the left or below the center page. Houses were drawn with a small scale fence and ladder indicating an entrance. Trees were drawn with roots. In some cases, the subject turned the paper lengthwise before drawing. The persons were drawn with an oversized head and truncated arms or hands with pockets on the shirts and sometimes buttons. Conclusion: The drawings had many similar characteristics of psychological significance suggesting the HTP can be used to help understand teenagers with unwanted pregnancies.

Keywords: House -Tree-Person Test, Adolescent, Drawing, Unwanted Pregnancy, Psychological Characteristics

บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ถือเป็น การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และจิต สังคม งานวิจัยหลายฉบับรายงานในแนวทางเดียวกันว่า ปัญหาสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทำให้เกิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ภาวะแทรกซ้อน ช่วงตั้งครรภ์ ปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งปัญหาสุขภาพเหล่านี้มีนวมมากกว่าคนทั่วไป (ศรุตยา รองเลื่อน และ คณะ 2555) จากการติดตามสถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทย ปี 2556 พบว่า ในระดับจังหวัดพบว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2552 จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปีที่คลอดบุตรเพิ่มขึ้นเกือบหนึ่งเท่าตัว คือ จาก 28 คน เป็น 51 คน และในข้อมูล ปี 2556 พบว่าหญิงที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 31,113 คน โดยมีจำนวนมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 14 ปีที่ 52 คน และมารดาที่อายุระหว่าง 15-19 ปี จำนวน 1,152 คน พบว่า อัตราการคลอดบุตร ของมารดาวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี ต่อหญิงวัยเดียวกัน คือ 37.03 ต่อพันคน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2554) จากตัวเลขดังที่กล่าวมาแล้วนั้น หากเป็นการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ ไม่เพียงแต่โอกาสที่จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาจากการทำแท้งเท่านั้น แต่ยังมีปัญหาทางจิตสังคมของวัยรุ่นและผู้ปกครอง ปัญหาทารกถูกทอดทิ้ง ทารกไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ การเติบโตมาเป็นปัญหาของสังคมตามมาพร้อมกันด้วย (ศิริพร จิรวัดน์กุล 2554) การศึกษาทางจิตวิทยาในปัจจุบันได้มีการใช้แบบทดสอบหลายชนิดเพื่อนำมาเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น ด้วยเทคนิคที่อาศัยหลักของการฉายภาพจิต ซึ่งจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทางจิต กระบวนการคิด บุคลิกภาพ ความต้องการ ความขัดแย้ง และแรงขับต่าง ๆ ที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของบุคคลได้ (วิจิต พาณี เจริญขวัญ, 2536)

ซึ่งปัจจุบันพบว่าได้มีการใช้แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน มาใช้กับกลุ่มวัยรุ่นเพื่อถ่ายทอด รูปแบบของสัญลักษณ์ ลายเส้น การแลเงา ขนาดของรูป รวมถึง ความรู้สึกนึกคิด ผ่าน การวาดภาพ ลงบนแผ่นกระดาษโดยไม่

อาจบิดเบือน ปิดบัง การวาดภาพแบบฉายภาพจิตเป็นเทคนิคที่ใช้ได้ดีกับ ผู้รับการทดสอบที่มีปัญหาด้านการสื่อสารด้วยคำพูด การบอกความรู้สึกที่ไม่คุ้นเคย เนื่องจากสภาพจิตใจของผู้รับการทดสอบสามารถแสดงออกมาเป็นภาพ หรือสัญลักษณ์โดยไม่ต้องใช้ภาษา ดังนั้นการทำความเข้าใจกับปัญหา กระบวนการทางจิตใจ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากการตั้งครรภไม่พร้อมของวัยรุ่นจะนำไปสู่การหาแนวป้องกัน การหาแนวทางเฝ้าระวัง และการแก้ไขปัญหาด้วยกระบวนการและวิธีการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา จากแนวคิดและทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่สนใจในเรื่อง จิตใต้สำนึก(Unconscious) และ ความเก็บกดของมนุษย์ ซึ่งแปลเปลี่ยนออกมาในรูปแบบของสัญลักษณ์ ฟรอยด์ได้แบ่งสภาวะจิตใจของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ จิตสำนึก (Conscious) จิตกึ่งสำนึก (Preconscious) และ จิตใต้สำนึก(Unconscious) ซึ่ง ประสบการณ์ที่เลวร้าย มีความเจ็บปวดฝังใจ ความขัดข้องข้องเคือง ความท้อแท้ผิดหวัง แม้เราจะพยายามลืมสิ่งต่างๆ เหล่านี้หรือเราอาจจะคิดว่าเราลืมมันไปแล้ว แต่แท้ที่จริงมันยังคงฝังตัวอยู่ในจิตใต้สำนึก และเปลี่ยนแปลงออกมาในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เราต้องทำการวิเคราะห์ เพื่อเข้าใจความหมายด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการใช้แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน ในวัยรุ่นที่ตั้งครรภไม่พึงประสงค์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแบบทดสอบ Drawing Test: House-Tree-Person Test การวาดภาพบ้าน คน ต้นไม้ พริมเพรา ดิชยวนิช (2544) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ การวาดภาพเพื่อประเมินและการรักษา (Drawings for Assessment and Therapy) เกี่ยวกับการใช้ บ้าน ต้นไม้ และบุคคล ที่เป็นสิ่งสามสิ่งในหัวข้อของการวาด กระทำโดยการวาดรูปลงในกระดาษที่เตรียมไว้ ใช้เวลาวาดตามที่ต้องการ วาดรูปทีละรูป หลังจากนั้นจะมีการอธิบายเพิ่มเติมหลังจากการเสร็จสิ้นการวาด การทดสอบนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดทดสอบบุคลิกภาพ เช่น Rorschach, TAT (CAT สำหรับเด็ก) ผู้ตรวจสอบจะรวมผลลัพธ์ของการทดสอบเหล่านี้เพื่อสร้างพื้นฐานสำหรับการประเมินบุคลิกภาพของหัวข้อจากมุมมองด้านความรู้ความเข้าใจอารมณ์ภายใน และระหว่างบุคคล John Buck (1948) ได้อธิบายเอาไว้ว่าทั้งสามอย่างนี้เป็นสิ่งที่มนุษย์เราค้นขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันได้ ในทุกเพศทุกวัย และยังเป็นสิ่งที่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น ๆ เราพบในงานวิจัยการวาดรูป ในลักษณะอื่น ๆ เช่น การวิจัยของ ปวีดา ชื่นเชย (2543) การศึกษาการวาดภาพคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หรือ ของ วัฒนาพร คงทัพ (2548) การศึกษาการวาดภาพคนของเด็กก้อทิสติกอายุ 9-12 ปี โดยใช้แบบทดสอบการวาดภาพกูดอินฟ-แสรร์ริส พบการวาดภาพผู้ชายและภาพตนเองของเด็กชาย มากที่สุดคือ ตา, ปาก และแขน และลักษณะที่ไม่ปรากฏในการวาดภาพผู้ชาย คือ การชำเลือง, ผม, สัตส่วนของเท้าที่เหมือนจริง, จากการสำรวจยังไม่พบว่ามีการทำวิจัยการวาดรูปของแบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน กับกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้พบข้อบ่งชี้บางอย่างเชิงสัญลักษณ์ของการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน และมีความเข้าใจว่ากลุ่มที่สนใจศึกษามีความคิด ความรู้สึก และสภาวะจิตใจเป็นเช่นไรในการตั้งครรภไม่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาข้อบ่งชี้บางอย่างเชิงสัญลักษณ์ที่พบในแบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน กับกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภไม่พึงประสงค์

สมมุติฐานในการวิจัย

แบบทดสอบการวาดรูปบ้าน-ต้นไม้-คน สามารถแสดงให้เห็นถึงข้อบ่งชี้บางอย่างเชิงสัญลักษณ์ ในเรื่องของการคิด อารมณ์ ความรู้สึกของจิตใจ ในการตั้งครรภไม่พึงประสงค์ ในวัยรุ่น

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน

1. ดินสอดำขนาดกลาง (HB หรือ No.2 Black lead pencil)
2. กระดาษขาวขนาด 7 x 8 ½ นิ้ว
3. ยางลบ

วิธีการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน

1. เป็นแบบสอบถามการเก็บข้อมูลทั่วไปจากการซักถาม
2. เป็นการใช้แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน ร่วมกับการสอบถาม และการอธิบายภาพ

แบบทดสอบ การวาดภาพบ้าน-ต้นไม้-คน (House-Tree-Person Test or H-T-P)

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน (House-Tree-Person Test) ถูกคิดโดย John Buck ในปี ค.ศ. 1948 โดยแนวคิดนี้มีรากฐานมาจาก Draw - A - Man Test ของ Goodenough (1926) Buck เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เป็นการแสดงออกเฉพาะของแต่ละบุคคลจากภายในจิตใจ และในความแตกต่างของแต่ละบุคคล จะทำให้เราเห็นกระบวนการการวาดภาพที่แตกต่างกัน รวมถึงภาพวาดที่เชื่อมโยงกับจิตใจสำนึกของผู้วาด ในการทำแบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน (House - Tree - Person) คือ การให้วาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คนที่ละภาพหลังจากนั้นจะมีการสอบถาม และการอธิบายภาพที่วาดเพิ่มเติม เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูล เกี่ยวข้องถึงความรู้สึกนึกคิด (sensitivity), วุฒิภาวะ (mutuality), ความยืดหยุ่นปรับตัวในการใช้ชีวิต (flexibility), บุคลิกภาพ (personality), ระดับของการบูรณาบุคลิกภาพ (degree of personality integration), ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (interaction with the environment) โดยการเชื่อมโยง กับรูปที่วาด และการอธิบายภาพที่วาดของผู้รับการทดสอบ

การวิเคราะห์ภาพวาด แบ่งเป็น 2 ส่วน

1. การวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง (Structure analysis) ได้แก่ ขนาดของภาพ คุณภาพของเส้นวาด รายละเอียดตำแหน่งการวางภาพบนหน้ากระดาษ การบิดเบือนหรือการขาดสิ่งสำคัญ การแรเงา การลบภาพ
2. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ได้แก่การวิเคราะห์ รายละเอียดต่างๆที่บรรจุในภาพ บ้าน คน ต้นไม้ เช่น หลังคา ประตู หน้าต่าง กิ่ง ลำต้น ราก ศรีษะ มือ แขน ขา เท้า

กลุ่มตัวอย่าง

วัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 18 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 14 -19 ปี ที่มาขอรับบริการที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน ในโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

เกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเข้าในการวิจัยในครั้งนี้

กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเอาไว้ 18 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 14 -19 ปี โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ที่มาขอรับบริการที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน ในโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษา

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ที่มาขอคำปรึกษาที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (Teen Center) ที่ตั้งอยู่ในโรงพยาบาล พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 18 คน และมีอายุไม่เกิน 19 ปี บริบูรณ์

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ จำแนกตามคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		ร้อยละ (100.0)	จำนวน (n = 18)
เพศ	○ หญิง	100	18
อายุ	○ 14	11.1	2
	○ 15	11.1	2
	○ 16	38.9	7
	○ 17	22.2	4
	○ 18	11.1	2
	○ 19	5.6	1

กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

อาศัยอยู่กับ			
○ บิดา-มารดา	83.3	15	
○ ญาติ	16.7	3	
จังหวัดที่อยู่อาศัย			
○ พิษณุโลก	88.9	16	
○ จังหวัดอื่น ๆ	11.1	2	
สถานภาพทางการศึกษา			
○ ระดับมหาวิทยาลัย	5.6	1	
○ เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	22.2	4	
○ เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	38.9	7	
○ เรียนสายวิชาชีพ (ปวช.)	27.7	5	
○ ไม่ได้เรียนหนังสือ	5.6	1	
เมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ได้ขอคำปรึกษาใคร			
○ บิดา-มารดา	61.1	11	
○ ญาติ	11.1	2	
○ ครูที่โรงเรียน	5.6	1	
○ เพื่อน	22.2	4	
เมื่อแฟน หรือ สามีรู้ว่าตั้งครรภ์			
○ ได้ขอรับผิดชอบร่วมในการรับดูแลบุตร	27.8	5	
○ หนีหาย ไม่รับผิดชอบ ขอให้ทำแท้ง	72.2	13	
ได้รับการอบรมความรู้เรื่องในการป้องกันเพศศึกษา			
○ ได้รับการอบรม	100	18	
○ ไม่ได้รับการอบรม	0	0	
การตั้งครรภ์ก่อนหน้านี้			
○ ไม่เคยตั้งครรภ์มาก่อน	94.4	17	
○ เคยตั้งครรภ์มาก่อน	5.6	1	
ด้านความคิด			
○ คิดทำแท้ง	83.3	15	
○ ไม่คิดทำแท้ง	16.7	3	
ความรู้สึกและอารมณ์			
○ รู้สึกกังวล	100	18	
○ รู้สึกผิดต่อบิดา มารดา	61.1	11	
○ มีอารมณ์เศร้า หดหู่ เสียใจ	38.9	7	
○ คิดอยากตาย หรือวางแผนฆ่าตัวตาย	0	0	

จากการเก็บข้อมูลทั่วไปตามคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์จำนวนมาก อยู่ที่อายุ 16 ปี รองลงไปคืออายุ 17 ปี พบว่าวัยรุ่นที่เข้ามารับการทดสอบพักอาศัยอยู่กับ บิดามารดา เกือบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก ในด้านการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างศึกษาในระบบการศึกษาภาคปกติ คิดเป็น รองลงมาคือการเรียนสายวิชาชีพ (ปวช.) ในด้านขอคำปรึกษา เมื่อวัยรุ่นหญิงรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ได้ขอคำปรึกษาจากมารดาหรือบิดา รองลงมาได้ขอคำปรึกษากับเพื่อนสนิท สุดท้ายได้ขอคำปรึกษาจากครูที่โรงเรียน พบว่าเมื่อแฟนหรือสามีรู้ว่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ มีเพียงแค่ 5 ท่าน ที่ได้ขอรับผิดชอบร่วมกับวัยรุ่นหญิงในการรับดูแลบุตร แต่โดยส่วนใหญ่จะหนีหาย และไม่รับผิดชอบ รวมถึงขอให้วัยรุ่นหญิงไปทำแท้ง พบว่ากลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งหมดเคยได้รับการอบรมความรู้เรื่องเพศศึกษาและเรื่องของการป้องกันการตั้งครรภ์ ขณะที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการตั้งครรภ์ก่อนหน้านี้ มีเพียง 1 ท่านที่เคยตั้งครรภ์และคลอดบุตรมาแล้วจาก 18 ท่าน ในด้านของความคิดพบว่า วัยรุ่นหญิง 15 ท่าน มีความคิดที่ตั้งใจจะทำแท้งหลังจากที่ทราบว่าคุณตั้งครรภ์ ในด้านของความรู้สึกและอารมณ์ พบว่าวัยรุ่นหญิงทั้งหมดทุกคนมีความรู้สึกกังวล ความรู้สึกผิด

ต่อบิตามารดา และจากการเก็บข้อมูล ยังพบเรื่องของอารมณ์เศร้าและ เสียใจในสิ่งที่เกิดขึ้น ส่วนในเรื่องของความคิดที่
อยากตาย หรือการวางแผนฆ่าตัวตาย ยังไม่พบความคิดหรืออารมณ์เหล่านี้

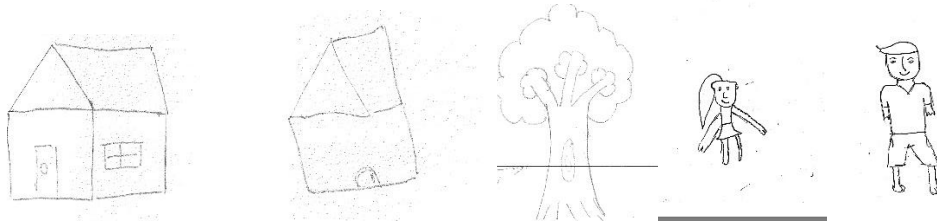
ข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ที่เราพบในแบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน ใน 18 รายการนี้

ข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ที่เราพบในแบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน ใน 18 รายการนี้ ในกลุ่มวัยรุ่นหญิง
ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดในแบบทดสอบการวาดภาพ บ้าน-ต้นไม้-คน พบว่า

ผู้รับการทดสอบวาดภาพ “บ้าน” ส่วนใหญ่จะวาดภาพอย่างง่าย และขาดรายละเอียด ประตูปิด มีแนวโน้มที่จะ
วาดรูปขีดไปด้านซ้าย วาดเส้นเบาและย่ำๆ ในส่วนย่อยเราพบว่า มีการวาดเน้นย่ำที่ หน้าต่างและหลังคา มีทางเข้าบ้าน
ประตูมีขนาดเล็ก วาดรั้ว และปล่องควัน

ผู้รับการทดสอบวาดภาพ “ต้นไม้” พบว่าส่วนใหญ่ วาดอย่างง่าย ปลายกิ่งปิด วาดรูปทรงใหญ่ เส้นเน้นย่ำ ใน
ส่วนย่อย จะพบว่าเห็นราก หมุนกระตาศวาดภาพตามแนวนอน มีการลบบอย

ผู้รับการทดสอบวาดภาพ “คน” โดยรวมได้ให้รายละเอียดในการวาดภาพเพศเดียวกันกับตนเองมากกว่าภาพ
เพศตรงข้าม การวาดภาพเป็นการวาดอย่างง่าย โดยไม่มีรายละเอียดของรูปร่างนัก การลงน้ำหนักวาดเส้นบาง ลักษณะ
เส้นไม่สม่ำเสมอ และมีการย่ำเส้นในรูปที่วาด ภาพที่วาดจะมีอายุน้อยกว่าความเป็นจริง และยังพบว่ารูปคนที่วาดหลาย
ภาพ จะมีลักษณะของการซ่อนมือไว้ข้างหลังหรือล้วงกระเป๋า นอกจากนั้นพบว่าภาพวาดโดนรวมจะไม่วาดภาพที่เน้น
ลักษณะทางเพศชั้นทุติยภูมิ เช่น ไม่วาดหรือเน้นหน้าอก รวมถึงการวาดสะโพกแบบผู้ใหญ่ นอกจากนั้น ในส่วนย่อย เรา
ยังพบว่าภาพคน มีการลบบอย ภาพวาดมีขนาดเล็กมากและเน้นวาดที่จะโน้มเอียงขีดไปในทางด้านข้างของกระตาศ มีการ
วาดกระเป๋าท่อนอก วาดกระดุมเพิ่มเติม วาดเข็มขัด รวมถึงการวาดมือที่ไม่เหมาะสม นิ้วมือนวดไม่ครบ วาดมือสั้น
รวมถึงการวาดขาและเท้าขาดความสมส่วน

การอภิปรายผล (Discussion)

ในงานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน ในวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยทำ
การเก็บข้อมูลที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (Teen Center) ในโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก
จำนวน 18 ราย มีอายุอยู่ระหว่าง 14 -19 ปี พบ การวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง

1. **ขนาด (Size)** จากแนวคิดกับขนาดของภาพวาดสัมพันธ์กับศักดิ์ศรีแห่งตนตามที่เป็นจริงของผู้วาด ตัวอย่าง ผู้ที่
มีความรู้สึกตัวใหญ่โตขึ้นมักจะวาดภาพใหญ่จนเต็มหน้ากระดาษ จากงานของ Machover (1949)
ตั้งสมมติฐานว่าขนาดของภาพวาดมีความสัมพันธ์กับระดับความนับถือตนเองและพลังงานของบุคคล เขา
คาดการณ์ว่าภาพวาดที่มีขนาดเล็กและภาพขนาดเล็กสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดต่ำสุดความหดหู่และการขาด
พลังงาน ภาพวาดขนาดใหญ่ปานกลางแสดงถึงระดับพลังงานและความนับถือตนเองที่สูงขึ้น ถ้ารูปวาดมีขนาด
ใหญ่มากแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีพลังงานการแสดงออกอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับบุคคลที่มีระดับพลังงานที่
เป็นลักษณะของการไม่ควบคุม ฟรีแมน ดิซวอนิช (2544) พบว่า เด็กเล็กและผู้สูงอายุมักวาดภาพที่มีขนาด
เล็กซึ่งถือว่าปกติ แต่ถ้าภาพเล็กกว่า 2 นิ้ว มักจะแสดงถึงปัญหาทางด้านอารมณ์ รูปที่มีขนาดเล็ก แสดงถึง
ความรู้สึกบกร่อง ความมีปมด้อย และแนวโน้มที่จะแยกตัวออกจาก ในทางตรงข้าม รูปที่มีขนาดใหญ่จนแทบ
ไม่มีพื้นที่ช่องว่างระหว่างรูปและขอบกระดาษ แสดงถึงความรู้สึกที่บีบรัด ความก้าวร้าว คุกคาม ความรู้สึกไม่
มั่นคงปลอดภัย

2. **แรงกด (Pressure)** เราพบการวาดภาพจากผู้รับการทดสอบ โดยการใช้แรงกดที่ต่างกันในการวาด ซึ่งแสดงถึงพลังงานในร่างกาย แรงกดดัน คนที่มีความทะเยอทะยานสูงมักจะใช้เส้นหนัก จากงานของ Buck (1950) พบว่าเส้นที่มีแรงกดมาก และมีความแน่นแรงในการลากเส้น มักจะพบในคนที่ควบคุมตนเองได้น้อยและกลุ่มผู้ป่วยทางสมอง ส่วนเส้นที่ขาดเป็นเส้นสั้นๆ และไม่แน่นอนหรือเส้นไม่ต่อเนื่องกันแสดงถึงความไม่มั่นคง และมีความวิตกกังวลพบคนที่มึ่ระดับพลังงานต่ำทั้งร่างกายและจิตใจ จะใช้เส้นเบา ถ้าเส้นเบามากจะมีความหมายถึงความเศร้า การขาดวุฒิภาวะ ส่วนการวาดเส้นขาดๆ ไม่ติดต่อกัน คือ วิตกกังวล ซ้ำๆ ขาดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์กาศึกดี (2556) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่ศึกษา มีภาวะซึมเศร้าในระยะตั้งครรภ์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. **รายละเอียด (Detailing)** เป็นการแสดงออกของผู้วาด ทางความรู้สึก ความสนใจ หรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน จากการวาดภาพ เราพบการวาดที่ขาดรายละเอียดในการวาดภาพ เช่น เสื้อผ้า รองเท้า ปกคอเสื้อ หน้าต่าง ลำต้น และใบไม้ พบว่าในผู้รับการทดสอบเกือบทั้งหมดวาดภาพ บ้านและต้นไม้ อย่างง่าย โดยไม่มีรายละเอียดของรูปมากนัก ซึ่งหมายถึงการขาดการใส่ใจในตนเองและสิ่งแวดล้อม ขาดพลัง มีแนวโน้มที่จะแยกตัว และซึมเศร้า รายละเอียดน้อยอาจสอดคล้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางจิตใจไม่แน่ใจ เบื่อกับงานหรือซึมเศร้า (Kahill, 1984; Mitchell et al., 1993) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwannachang W. (2554) พบว่าการที่วัยรุ่นตั้งครรภ์ มีความเสี่ยงในการเกิดภาวะซึมเศร้าซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางจิตสังคม สิ่งแวดล้อมและชีวภาพ หลังการตั้งครรภ์หรือการแท้ง สภาพอารมณ์ที่ไม่มั่นคง รวมถึงค่านิยม วัยรุ่นอาจจะรู้สึกสูญเสียคุณค่าแห่งตนเอง นำสู่โรคทางจิตเวชในระยะยาว เช่น โรควิตกกังวลโรคซึมเศร้า โรคอารมณ์สองขั้ว และติดสารเสพติดในอนาคต Hammer (1954) Handler (1985) และ Machover (1949) ได้เสนอว่าการรวมรายละเอียดที่มากเกินไปสอดคล้องกับบุคคลที่จัดการความวิตกกังวลโดยการย้ำคิดมากขึ้น ไม่เพียงแต่เป็นความวิตกกังวลเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงรูปแบบที่บุคคลพยายามที่จะรับมือกับความวิตกกังวลของเขาด้วย หากมีรายละเอียดมากเกินไป พบได้ในคนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ และพวกเขาย้ำคิดย้ำทำ คนที่ย้ำคิดย้ำทำจะมีอาการลบบ่อย และมีความวิตกกังวลร่วมด้วย พบในผู้รับการทดสอบหลายท่าน พร็ิมเพรา ดิชยวณิช (2544) พบว่าหวาดระแวงจะให้รายละเอียดของตาและหู ที่ชัดเจน ซึ่งเราพบในผู้รับการทดสอบเกือบทั้งหมด ที่ลักษณะของการเน้นย้ำที่ตาต่ำ
4. **ตำแหน่งในการวางภาพ (Placement)** โดยรวมพบว่า ผู้รับการทดสอบส่วนใหญ่ มีการวาดภาพตรงไว้ตรงการกลางกระดาษ โดยหมายถึง ผู้วาดมีความหนักแน่น ควบคุมจิตใจตนเองได้ อดทนรอได้ พบงานวิจัยของ Alschuler และ Hattwick (1947) พบว่า เด็กที่วาดภาพกลางหน้ากระดาษแสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเอาความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง จากงานวิจัยพบว่าผู้รับการทดสอบจำนวนหนึ่ง มีการวาดค่อนข้างไปทางขวาและทางด้านซ้าย ใน การที่ไม่วาดภาพอยู่ตรงหน้ากระดาษจะมีลักษณะของการมีภาวะฟุ้งฟิงและควบคุมตนเองไม่ได้ Koch (1952) ทำการวิจัยในสวีตเซอร์แลนด์ เกี่ยวกับการทดสอบวาดรูปต้นไม้ พบว่า การวาดรูปมาทางขวาของกระดาษ เป็นกลุ่มคนที่เก็บตัวไม่ชอบเข้าสังคม (Intravert) ส่วนผู้ที่วาดมาทางซ้ายเป็นพวกชอบแสดงตัว ชอบออกสังคม (Extravert) การวาดภาพไว้ทางด้านบน พบในคนที่รู้สึกต้องต่อสู้อย่างหนัก เป็นคนชอบฝันมากกว่าที่จะได้จากชีวิตจริง ไปทางด้านล่าง มุมล่าง หมายถึง การเก็บตัว การไม่แสดงออก ความกังวล และมีปมด้อย (McEthancy 1969)
5. **การบิดเบือน หรือการขาดสิ่งที่สำคัญ (Distortion and omission)** ในกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เราจะพบในผู้รับการทดสอบเกือบทั้งหมดของงานวิจัยครั้งนี้ โดยเรื่องของการขาด การซ่อน หรือการบิดเบือนนั้นจะชี้ให้เห็นเป็นเรื่องของความขัดแย้งภายในจิตใจ การรับรู้และยอมรับนับถือในตนเอง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น Hammer (1958) ตั้งข้อสังเกตว่าการบิดเบือนที่รุนแรงแสดงถึงแนวคิดต่ำความวิตกกังวลและการปรับตัวที่ไม่ดีและการบิดเบือนที่มากเกินไปเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ประสบกับภาวะปัญหาทางอารมณ์

อย่างรุนแรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตินันท์ พันธุ์สุวรรณ และคณะ (2556) ปัญหาทางอารมณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดการตั้งครรภ์ มีความเครียดและการไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการปฏิเสธ การยอมรับการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย ในส่วนที่หายไป การปฏิเสธการรับรู้ การไม่วาดมือ วาด นิ้วมือไม่ครบ แขนและขาที่มีขนาดเล็ก หรือซ่อนมือไว้ด้านหลัง เป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ไม่ไว้วางใจผู้อื่น แยกตัว ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ไม่ต้องการสร้างปฏิสัมพันธ์ หรือไม่ต้องการแก้ปัญหา ในส่วนของการบิดเบือนร่างกายที่เกี่ยวกับเพศ เช่น ภาพที่ขาดลักษณะทางเพศชั้น ทูติยภูมิ เช่น หน้าอก และสะโพก จากการศึกษาของ ปวีดา ชื่นเชย (2543) ได้ทำการศึกษาการวาดภาพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเด็กกลุ่มปกติ สามารถวาดภาพคนรูปผู้ชาย รูปผู้หญิง และ รูปตนเองโดยไม่บิดเบือน ลักษณะรายละเอียดของภาพคนที่พบมากที่สุด ได้แก่ ร่างกาย การวาดแขน, ขา และ ลักษณะที่พบรายละเอียดน้อยที่สุดได้แก่นิ้วมือ และหู

6. **การแรเงา (Shading)** พบในผู้รับการทดสอบ คือ การทำให้บริเวณนั้นมีความเข้มข้น หรือเน้นให้ชัดเจนขึ้น บ่งบอกถึงความวิตกกังวลซึ่งสัมพันธ์กับปริมาณของการแรเงา ถ้ามีการแรเงามาก หมายถึง ความกังวลชนิดลอยตัว ซึ่งบ่งบอกถึงความสงสัยในตนเอง การวิพากษ์วิจารณ์ในตนเอง หรือความสามารถจัดการกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตรได้ Machover (1949) และ Hammer (1954) ได้ตั้งสมมติฐานว่าการแรเงาเป็นความวิตกกังวล พื้นที่เฉพาะที่แรเงามีแนวโน้มที่จะกังวลเกี่ยวกับพื้นที่นั้น คนที่กังวลเกี่ยวกับหน้าตาของตนเอง เขาจะแรเงาเป็นจำนวนมากบนใบหน้าหรือบุคคลที่มีความกังวลเกี่ยวกับทรงอกของตน จะแรเงาเพิ่มเติมในบริเวณนี้ (Burgess & Hartman, 1990; Kahill, 1984; Van Hutton, 1994) อย่างไรก็ตาม การไม่แรเงาในพื้นที่เฉพาะไม่ได้หมายความว่าไม่มีความกังวลเกี่ยวกับพื้นที่เหล่านั้น การแรเงาอาจหมายถึง การเพิ่มมิติในการวาด ในการให้มุมมองทางศิลปะ
7. **การวาดแล้วลบออก (Erasure)** พบในผู้รับการทดสอบทั้งหมด 4 ท่าน พร็ัมเพรา ดิษยวณิช (2544) ให้ความหมาย ของการวาดภาพและลบ แสดงออกถึง ความไม่แน่ใจ การวางแผนที่ผิดพลาด ความวิตกกังวล และการไม่สามารถตัดสินใจได้ รวมถึงความไม่พอใจในตนเอง และการมองเห็นคุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุตยา รองเลื่อน (2556) พบว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นไม่พร้อมต่อการตั้งครรภ์ ไม่ได้วางแผนในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ และไม่ตั้งใจที่จะมีบุตร การขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในขณะที่ตั้งครรภ์ มีผลกระทบร่วมด้วยทางด้านจิตสังคม ได้แก่ รู้สึกเศร้า หดหู่ ผิด ไม่มีค่า

สรุปผล

การใช้แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน เป็นการใช้งานแบบทดสอบเป็นไปในทางการปฏิบัติของงานวิชาชีพจิตวิทยา แบบทดสอบนี้ได้ถูกนำมาใช้บ่อยครั้งทั้งในเด็ก วัยรุ่นและ หลายครั้งก็นำมาใช้กับผู้ใหญ่เพื่อทำความเข้าใจในบุคลิกภาพ การรับรู้ตนเอง รวมถึงมุมมองต่อตนเองที่รับรู้โดยผู้อื่น เป็นวิธีการหนึ่งที่เราใช้เทคนิคการฉายภาพทางจิต ผ่านการตีความในรูปแบบของสัญลักษณ์เพื่อเข้าใจถึง ความคิดความรู้สึกภายในของผู้คน เหตุผลที่เราเลือกใช้แบบทดสอบนี้

1. แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน นั้น ง่ายต่อการใช้และ ใช้เวลาไม่มากในการทำแบบทดสอบ
2. มีคุณค่าในด้านของการทำความเข้าใจในเชิงลึกถึงสภาพความคิด ความรู้สึก และอารมณ์และทำความเข้าใจในบุคลิกภาพเดิมเป็นหลักในแรงจูงใจของความขัดแย้งที่ทำให้บุคคลดำรงอยู่

ข้อสรุปที่ได้้นั้นมาจากข้อมูลของงานวิจัยที่ได้รวบรวมเอาไว้ ซึ่งมีความน่าสนใจ และช่วยให้เราสามารถอธิบายได้ว่า การใช้แบบทดสอบการวาดรูป บ้าน-ต้นไม้-คน ในวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จำนวน 18 คน ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 14 - 19 ปี มีข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ จากผลการวิจัยได้รับการประเมินไว้ในสองระดับ:

- ระดับที่หนึ่ง การวาดที่ผู้รับการทดสอบโดยส่วนใหญ่วาดจะมีลักษณะข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ดังนี้ คือ รูปที่วาดขาดรายละเอียด มีการบิดเบือนหรือการขาดสิ่งที่สำคัญ วาดด้วยเส้นบาง ลักษณะเส้นไม่สม่ำเสมอ และย่ำเส้นในการวาด รูปจะอยู่กลางกระดาษ ในการวาดภาพ “บ้าน” มีการวาดภาพบ้านอย่างง่าย ขาดรายละเอียด ประตูปิด ใน

ภาพ “ต้นไม้” จะวาดภาพอย่างง่าย ขาดรายละเอียด เราพบว่ามีรูไม้หรือโพรงไม้เพิ่มเติม ส่วนการวาดภาพ “คน” โดยส่วนใหญ่จะวาดเป็นเพศเดียวกับผู้วาด โดยภาพที่วาดจะมีอายุน้อยกว่าความเป็นจริง ไม่วาดลักษณะทางเพศชั้นทุติยภูมิที่แสดงให้เห็นถึงร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น มีหน้าอก หรือ สะโพก พบว่ารูปคนที่วาดจะซ่อนมือไว้ข้างหลังหรือล้วงกระเป๋าเกือบทั้งหมด นอกจากนั้นพบว่าภาพวาดจะเน้นตาต่ำ

- ระดับที่สอง การวาดในรายบุคคลในคนส่วนน้อยวาด เราพบว่ามัลักษณะข้อบ่งชี้เชิงสัญลักษณ์ดังนี้ พบว่ามีการวาดด้วยเส้นที่เบา ภาพมีขนาดเล็ก ภาพบ้าน-ต้นไม้-คน มีการวาดและลบบ่อย ภาพวาดมีขนาดเล็ก มีการวาดกระเป๋าที่หน้าอก และกระดุมเพิ่มเติม นิ้วมือไม่ครบและวาดมือสั้น ขาและเท้าขาดความสมส่วน มีการทำให้บางบริเวณมีความเข้มข้น โดยการแรเงาหรือเน้นกตลายเส้น เช่น หลังคา ประตู หน้าต่าง ลำต้น กิ่งไม้ ริมฝีปาก ผม และเท้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การทำแบบทดสอบทางจิตวิทยากับผู้รับการทดสอบที่เป็นกลุ่มเปราะบาง ควรมีการประสานงานที่รัดกุมกับเจ้าหน้าที่ และการเตรียมความพร้อมเรื่องของสถานที่ที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล
2. ควรจัดกระทำการเก็บข้อมูลให้เสร็จสิ้นในครั้งเดียว เพราะโอกาสที่ผู้รับการทดสอบจะกลับมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมเป็นไปได้ยาก ด้วยเหตุผลหลาย ๆ อย่าง เช่น จากการเดินทางที่ห่างไกล จากปัญหาทางเศรษฐกิจ ความกังวล รวมถึงการให้ข้อมูลที่กลุ่มเปราะบางประสบปัญหาอยู่
3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในมุมมองอื่นๆ ทางจิตวิทยา อาจจะมีการประเมินร่วมด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยา อย่างอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ เช่น แบบทดสอบภาพหยดหมึก (Rorschach) หรือ การเล่าเรื่องราวจากแบบทดสอบ Thematic Apperception Test

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับโอกาสจาก มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งได้มอบทุนการวิจัยจากเงินรายได้ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ขอขอบคุณ ท่านคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้มอบโอกาสในการไปนำเสนองานวิจัยที่ประเทศเวียดนาม ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการ โรงพยาบาล พุทธชินราช พิษณุโลก และท่านเจ้าหน้าที่ พี่มอด ที่ทำงานร่วมกัน และ กลุ่มอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ในการอำนวยความสะดวก รวมถึงความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตลอดการเก็บข้อมูล ที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (Teen Center) โรงพยาบาล พุทธชินราช พิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา. (2551). รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น, 4-5, 15-29. 2554 วจิตพจน์ เจริญขวัญ. (2532). การทดสอบทางสติปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พริ้มเพรา ดิษยวณิช. (2544), การวาดเพื่อการประเมินและรักษา, โครงการตำรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, กรกฎาคม 2544.
- รุ่งทิพย์ กาศักดิ์ และ คณะ. (2556). ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น. *Journal of Nursing Science*. Vol 31 No 2 April - June 2013
- ปวีดา ชื่นเชย. (2543). การศึกษาการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์(ค.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรน ปัญญาดิลก. (2554). คู่มือ พ่อแม่/ผู้ปกครอง การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. กระทรวงสาธารณสุข
- วัฒนาพร คงทัพ. (2548). การศึกษาการวาดภาพของเด็กก้ออติสติก อายุ 9-12 ปี โดยใช้แบบทดสอบการวาดภาพกูดอิน์ฟ-แฮร์ริส. วิทยานิพนธ์(ค.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรุตยา รองเลื่อน, ภัทรวลัย ตสิงจิตร, สมประสงค์ ศิริบริรักษ์. (2556). การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น: การสำรวจปัญหาและความต้องการการสนับสนุนในการรักษาพยาบาล. *Siriraj Nursing Journal*. Vol. 3 No.2 January-June 2012
- ศิริพร จิรวินกุล และ คณะ. (2554). การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (แม่วัยใส) *Prevention of and Dealing with Teenage Pregnancy* 1-2.2554
- ศตินันท์ พันธุ์สุวรรณ และคณะ. (2556). ประสบการณ์หลังตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ไม่ได้แต่งงานในภาคเหนือตอนบน. *Songklanagarind Journal of Nursing*. Vol. 33 No.3 September - December 2013.
- Machover, K., *Personality projection in the drawing of human figure*. Spring Field III, Ch. Thomas., 1949.
- Goodenough, F., *L'intelligence d'après le dessin, le test du bonhomme*. Paris, PUF, 1926.
- Chabert, C., Anzieu, D. (2004). *Les méthodes projectives*. Paris : PUF
- Buck J. W., & Hammer E. F. (1969) *Advances in House-Tree-Person techniques: variations and applications*. Los Angeles, CA: Western Psychological Services.
- Buck, J. N. (2002). *House-tree-person projective drawing technique H-T-P Manual and interpretive guide (Rev. ed.)*. Los Angeles, CA: WPS.
- Abraham, A. (1978) *Le dessin d'un personnage. Le test de Machover*. Ed. Scientifique et Psychotechniques, Issy-Les-Moulineaux,
- Suwannachang W. Teenage mother [internet]. 2011[Updated2011Sep22;Cited2013Feb2]. Available from: http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=4814